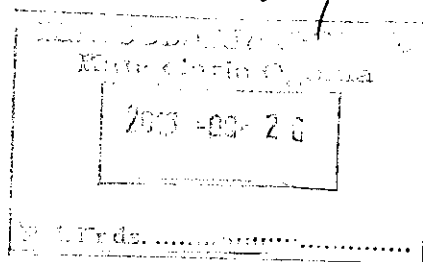

MINISTER ŚRODOWISKA

DPK-I.070.2.2016.AB

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 26.08.16
nr. 4037 podpis. [Signature]

Warszawa, dnia 24-08-2016r.

SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 29.08.16
nr. 5082 podpis. [Signature]

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przebieganie
Przebieganie

W nawiązaniu do pisma z dnia 26 lipca 2016 r., znak: BPS/043-23-491/16, przekazuję poniżej odpowiedź na Oświadczenie senatora Waldemara Sługockiego, złożone podczas 23. Posiedzenia Senatu RP w dniu 22 lipca 2016 r., w sprawie narastającego problemu miast, w których zanieczyszczenie powietrza przekracza dopuszczalny poziom.

Odnosząc się do kwestii realizowanych i planowanych przez resort środowiska rozwiązań zmierzających do poprawy jakości powietrza w polskich miastach, a tym samym wpływających na ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczenia powietrza na stan zdrowia obywateli, należy stwierdzić, że administracja rządowa podejmuje w tym celu działania o charakterze strategicznym, legislacyjnym, finansowym oraz informacyjno-edukacyjnym.

W celu zintensyfikowania podejmowanych już na poziomie wojewódzkim i lokalnym działań, w Ministerstwie Środowiska przygotowany został na podstawie art. 91c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672, z późn. zm.) – zwanej dalej ustawą „Poś”, Krajowy Program Ochrony Powietrza (KPOP), który został ogłoszony przez Ministra Środowiska w dniu 9 września 2015 r. i był poprzedzony konsultacjami społecznymi projektu. Konsultacje społeczne wskazywały na konieczność wprowadzenia zmian w prawodawstwie polskim, które mogłyby usprawnić realizację działań mających na celu poprawę stanu powietrza w kraju. Głównym celem KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Polski poprzez osiągnięcie w możliwie krótkim czasie dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych szkodliwych substancji w powietrzu, wynikających z przepisów prawa unijnego, a w perspektywie do 2030 r. – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia. W KPOP jako działania priorytetowe do realizacji na poziomie wojewódzkim i lokalnym do 2018 r. wskazano:

- upowszechnienie wysokosprawnych kotłów spełniających najwyższe wymagania w zakresie emisji przy wymianie i modernizacji starych urządzeń/instalacji małej mocy, służących do wytwarzania energii cieplnej lub energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych oraz mikro i małych przedsiębiorstw,
- zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej poprzez przeprowadzenie głębokiej termomodernizacji budynków, rozwój kogeneracji oraz

wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,

- wzmocnienie kontroli w zakresie zgodności zainstalowanego systemu ogrzewania z systemem zawartym w projekcie budowlanym,
- wsparcie finansowe wymiany i modernizacji starych urządzeń/instalacji małej mocy, służących do wytwarzania energii cieplnej lub energii cieplnej i energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych oraz mikro i małych przedsiębiorstw.

Jednym z kierunków wskazanych w KPOP są działania legislacyjne. W ramach znowelizowanej ustawy – Prawo ochrony środowiska (tzw. ustawa antysmogowa) z dnia 10 września 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1593) wprowadzono przepisy pozwalające administracji samorządu terytorialnego na:

- 1) określenie na danym terenie w drodze uchwały sejmiku województwa:
 - a) dopuszczalnych rodzajów i jakości paliw,
 - b) standardów dla urządzeń grzewczych wykorzystywanych w sektorze bytowo-komunalnym;
- 2) wykorzystywanie w procesie przygotowywania pozwoleń na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza mechanizmu kompensowania emisji z udziałem większej liczby podmiotów, w tym z uwzględnieniem trwałej redukcji emisji pochodzącej z instalacji spalania paliw stałych eksploatowanych przez osoby fizyczne m.in. w gospodarstwach domowych.

Właśnie na podstawie ww. ustawy – Prawo ochrony środowiska, w dniu 15 stycznia 2016 r. przyjęta została przez Sejmik Województwa Małopolskiego nowa uchwała „antysmogowa” dla miasta Kraków.

Wskazać należy, że Polska podobnie jak większość krajów Unii Europejskiej, nie dotrzymuje aktualnie obowiązujących poziomów dopuszczalnych ze względu na pył drobny PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego ze względu na benzo(a)piren. Z analiz wynika, że za ten stan rzeczy odpowiedzialny jest przede wszystkim sektor bytowo – komunalny, transport oraz przemysł. Udział poszczególnych sektorów jest różny na obszarze kraju i związany jest ze stopniem uprzemysłowienia danej strefy. Szczególny problem dla zanieczyszczenia powietrza stanowi sektor bytowo – komunalny, w którym jako główne paliwo spalane są paliwa węglowe, często wysokoemisyjne, takie jak muły poflotacyjne, miał węglowy, węgiel złej jakości oraz odpady. Paliwa te często spalane są w nieprzystosowanych do tego kotłach o mocy poniżej 1 MW.

Biorąc powyższe pod uwagę resort środowiska wyszedł z inicjatywą rozpoczęcia prac legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia, do aktualnie obowiązującego prawodawstwa krajowego, zróżnicowania wymagań jakościowych dla paliw stałych, jak również wymagań technicznych dla małych kotłów na paliwa stałe.

Konieczność przeprowadzenia zmian legislacyjnych mających na celu certyfikację paliw oraz wprowadzenie wymagań technicznych dla urządzeń grzewczych została potwierdzona na spotkaniu, które odbyło się z mojej inicjatywy w Ministerstwie Środowiska w dniu 16 marca 2016 r., z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Energii, Platformy Producentów Urządzeń Grzewczych na Paliwa Stałe, Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla, Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej, Izby Gospodarczej Sprzedawców Polskiego Węgla. Należy jednak zauważyć, że za ten obszar działania odpowiadają odpowiednio Minister Energii oraz Minister Rozwoju.

W związku z powyższym, w marcu oraz kwietniu 2016 r. wystąpiłem do ministra właściwego do spraw energii o pilne podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia wymagań jakościowych dla paliw stałych ze względu na rodzaj i wielkość instalacji spalania paliw, z wyróżnieniem instalacji stosowanych w sektorze bytowo – komunalnym, jak również do ministra właściwego do spraw rozwoju w sprawie wprowadzenia wymagań technicznych dla producentów małych kotłów na paliwa stałe.

Obecnie w Ministerstwie Energii analizuje się możliwości nowelizacji przepisów ustawowych

w zakresie wymagań jakościowych dla paliw stałych ze względu na rodzaj i wielkość instalacji spalania paliw, z wyróżnieniem instalacji stosowanych w sektorze bytowo – komunalnym.

Natomiast odnosząc się do kwestii wprowadzenia wymagań technicznych dla urządzeń grzewczych małej mocy stosowanych w sektorze bytowo-komunalnym informuję, że to na wniosek Ministra Środowiska, w dniu 24 maja 2016 r. w Ministerstwie Rozwoju odbyło się spotkanie z udziałem organizacji pozarządowych w sprawie rozpoczęcia prac nad projektem rozporządzenia wykonawczego, do przygotowania na podstawie delegacji określonej w art. 169 ustawy Poś. Obecnie w Ministerstwie Rozwoju toczą się prace nad projektem rozporządzenia w sprawie wymagań technicznych dla kotłów o mocy poniżej 1 MW.

Jednocześnie w działaniach zmierzających do poprawy jakości powietrza bardzo ważne jest podnoszenie świadomości społecznej. Badania bowiem jednoznacznie wskazują, że świadomość mieszkańców Polski w zakresie problematyki jakości powietrza jest wciąż niska. Dlatego jednym z kierunków działań na szczeblu rządowym jak i samorządowym zarządzania jest również kształtowanie właściwych zachowań i postaw społeczeństwa. Biorąc powyższe pod uwagę Ministerstwo Środowiska w celu popularyzacji oraz zwiększenia zaangażowania społeczeństwa w poprawę stanu środowiska przeprowadziło w 2015 r. ogólnopolską kampanię pt. „*TworzyMY ATMOSFERĘ*” na temat wpływu nieodpowiedniej jakości powietrza na zdrowie ludzi oraz stan środowiska. W kolejnych latach resort środowiska planuje kontynuację działań edukacyjnych na rzecz poprawy stanu powietrza w Polsce.

Chcę podkreślić, że w sprawie wsparcia finansowego polskich miast w działaniach na rzecz ograniczania zjawiska niskiej emisji, Ministerstwo Środowiska stoi na stanowisku, iż finansowanie przedsięwzięć skierowanych na poprawę jakości powietrza powinno być jednym z kluczowych priorytetów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz funduszy wojewódzkich.

W związku z faktem wyczerpania środków finansowych w ramach Programu Priorytetowego pt. „*Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii*”, tzw. Program „KAWKA” w ramach III naboru wniosków, który zakończył się w dniu 26 stycznia 2016 r. informuję, że NFOŚiGW podjął prace zmierzające do wypracowania nowej, skuteczniejszej metody wsparcia, głównie osób najuboższych, w zakresie wymiany starych urządzeń grzewczych na niskoemisyjne urządzenia grzewcze na paliwa stałe małej mocy.

Biorąc powyższe pod uwagę w dniu 14 czerwca 2016 r. Zarząd NFOŚiGW, ogłosił nową listę programów priorytetowych, czyli program racjonalnego i efektywnego inwestowania w polskie projekty proekologiczne. Celem nowego programowania jest poklasyfikowanie programów według kierunków wsparcia oraz usystematyzowanie tak, aby programy wdrażane za pośrednictwem partnerów zewnętrznych były realizowane w ramach jednej komórki ekologicznej oraz aby nastąpiło rozszerzenie obszarów finansowania NFOŚiGW na przedsięwzięcia związane z energetycznym wykorzystaniem wód geotermalnych, zmniejszeniem zużycia energii w budownictwie, popularyzacją przedsięwzięć związanych ze wspieraniem technologii zweryfikowanych w ramach Systemu Weryfikacji Technologii Środowiskowych ETV oraz wsparciem efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych.

Jednocześnie nie można zapomnieć, że na działania proekologiczne przeznaczane są także środki zagraniczne. Głównym programem finansowym Unii Europejskiej, w ramach którego nastąpi wsparcie przedsięwzięć w zakresie poprawy jakości powietrza jest Program Operacyjny *Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*.

Przedsięwzięcia związane z ograniczaniem emisji zanieczyszczeń do powietrza realizowane są w zakresie Osi I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki, gdzie alokacja środków z Funduszu Spójności wynosi ponad 1,828 mld EUR, przy wkładzie krajowym (krajowe środki publiczne oraz krajowe

środki prywatne) ponad 322 mln EUR. W ramach Osi I realizacja projektów dotyczyć będzie m.in. wspierania wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych; promowania efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach; wspierania efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym; jak również promowania strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

W ramach Programu realizowany będzie duży projekt, dedykowany bezpośrednio poprawie jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego pt. „*Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej*”, na który przeznaczone zostało ponad 240 mln EUR. W ramach projektu podjęte będą następujące działania: wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, efektywna dystrybucja ciepła i chłodu, promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w konurbacji śląsko-dąbrowskiej.

Ponadto informuję, że organy administracji oraz podmioty zainteresowane realizacją przedsięwzięć poprawiających jakość powietrza powinny również sprawdzać możliwość uzyskania wsparcia w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO). Zakres możliwego wsparcia określony jest z osobna dla każdego RPO, a instytucjami zarządzającymi tymi Programami są zarządy województw.

Pragnę również zwrócić uwagę na możliwości dofinansowania ze środków UE w ramach *Programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE (2014-2020)*. W ramach Programu LIFE przewidziane jest m.in. wsparcie przedsięwzięć dotyczących jakości powietrza oraz ograniczenia emisji do powietrza, w tym środowiska miejskiego. Mając na względzie, że zanieczyszczenie powietrza jest poważnym problemem środowiskowym oraz zdrowotnym w państwach członkowskich Unii Europejskiej, priorytetowy charakter został nadany przedsięwzięciom związanym z wytwarzaniem energii, w szczególności na obszarach intensywnie korzystających z instalacji spalających węgiel i biomasę.

2 pemiceum
Dziękuję

Do wiadomości:

Biuro Ministra w Ministerstwie Środowiska